

Region przyjazny biznesowi

GOSPODARKA | Kraje Europy Środkowej coraz częściej ze sobą współpracują. Ale też ostro konkurują o pieniądze inwestorów.

DANUTA WALEWSKA

Europa Środkowa miała stać się pomostem między Wschodem a Zachodem. Konkretnie między państwami starej Unii Europejskiej i Rosją. Ten scenariusz został zrealizowany tylko częściowo. Kraje naszego regionu coraz częściej ze sobą współpracują. Ale i ostro konkurują o pieniądze inwestorów.

W Estonii można kontrakty negocjować w saunie. Inwestorzy na Węgrzech – zwłaszcza sektor finansowy – przeżyli horror, kiedy rząd premiera Viktora Orbana realizował swoją populistyczną politykę.

stała na progu wojny domowej.

Stabilnie jak w Polsce

Nie brak przedsiębiorców, którzy uważają, że lepiej jest produkować w tak stabilnym politycznie kraju jak Polska i stąd eksportować. Jak wynika z raportu Francuskiej Izby Przemysłowo-Handlowej (CCIIP) i wywiadowni Info-Credit, przedsiębiorcy eksportujący z Polski oczekują poprawy koniunktury na wschodnich rynkach. Christophe Dubus, prezes Leroy Merlin Polska, uważa, że sytuacja polskich eksporterów będzie coraz lepsza ze względu na

jest Litwa (17. miejsce na 189). Przy tym w ostatnim roku zrobiła ona ogromny postęp: 8 miejsc w górę.

Tuż za nią jest Estonia (22. miejsce, spadek o jedno). Ten kraj zrobił wprawdzie ogromny postęp w ułatwieniach w płaceniu podatków, ale jednocześnie utrudnił rozpoczęcie działalności gospodarczej.

O dwa oczka niżej od Estonii (24. pozycja, dwie w górę) jest Łotwa, która ostro reformowała gospodarkę, przygotowując się do przyjęcia euro, ale jest tam niesłychanie trudno uzyskać pozwolenia na podłączenie do zasilania energią elektryczną (83. miejsce w rankingu). Po wejściu do strefy euro Łotwa stała się rajem podatko-

– trudno jest także w Polsce założyć firmę. Niestety nadal u nas rządzą urzędnicy.

Najlepsi jesteśmy w dostępie do finansowania: 3. pozycja. To bez zmian w porównaniu z rokiem poprzednim.

Pięć pozycji za Polską znalazła się Słowacja (spadek o 6 miejsc), głównie z powodu ostrzejszych wymogów przy zakładaniu firmy (minus 28 pkt i dopiero 108. miejsce w ogólnym rankingu). Kiepsko idzie Słowakom też w ochronie inwestycji, systemie podatkowym oraz handlu zagranicznym.

To zdumiewające, choćby ze względu na to, że przodują oni w naszym regionie w zdobywaniu prestiżowych inwestycji

O 4 pozycje za Węgrami, na 63. miejscu, jest Białoruś. To o jedno oczko do przodu.

Pozycja daleka, jak na kraj interesujący dla inwestorów, ale to tu dokonuje się dziś najważniejsza reform. W pięciu dziedzinach – dostępie do energii elektrycznej, zakładaniu firm, uzyskiwaniu pozwoleń na budowę, systemie podatkowym i handlu zagranicznym – kraj w ubiegłym roku poszedł ostro do przodu.

Zaskakująca jest w „DB 2014” daleka, bo dopiero 75., pozycja Czech. O 7 pkt niżej niż rok wcześniej. Przy tym w ocenie autorów raportu warunki prowadzenia biznesu w tym kraju pogorszyły się praktycznie pod każdym wzglę-

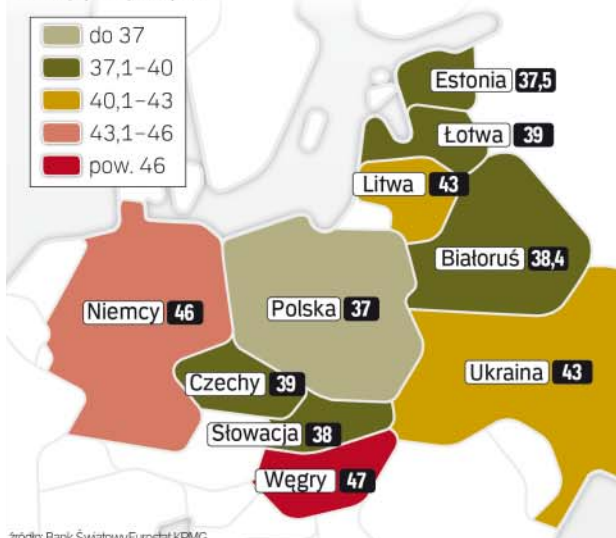
Firma zorganizowała rok temu seminarium dla polskich przedsiębiorców ciekawych realiów robienia biznesu na Białorusi. Zainteresowanie było takie, że seminarium zostanie powtórzone 26 lutego.

Adrian Branny podkreśla, że przedsiębiorcy, którzy zdecydowali się na założenie tam firm, cenią sobie porządek większy i korupcję mniejszą niż na przykład na Ukrainie czy w Rosji.

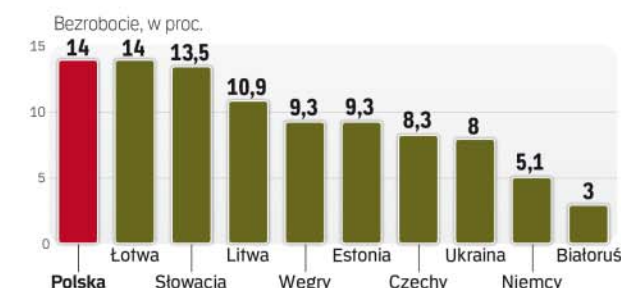
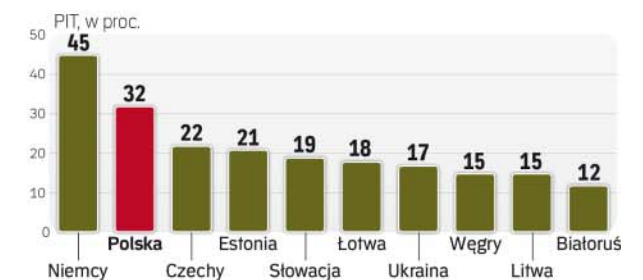
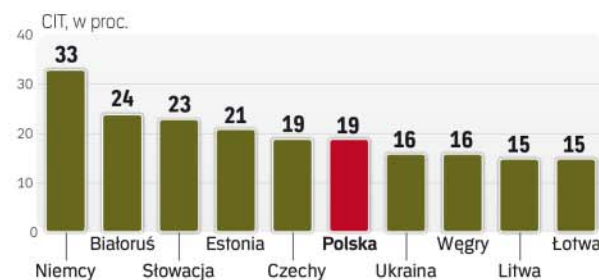
– Dla pobudzenia gospodarki na terenie kraju powstało sześć wolnych stref ekonomicznych, w Mińsku działa Park Wysokich Technologii, pod Mińskiem powstaje Białorusko-Chiński Park Przemysłowy – mówi Igor Żuber, prezes polskiej firmy informatycznej Pentegy, która zain-

Warunki działalności gospodarczej w naszym regionie

Koszty pracy, w proc.

źródło: Bank Światowy, Eurostat, KPMG

Łotwa rośnie na lokalny, a być może i europejski raj podatkowy, wyczerpują się wykształcone kadry na Słowacji, bo „wysala” je motoryzacja, Litwa rośnie na liczący się rynek zbytu.

A Łotysze, Litwini i Estończycy bardzo się denerwują, kiedy ich kraje są porównywane ze sobą. Dlaczego na przykład nie ze Szwecją czy Finlandią? – pytają.

Zaskakująco dużo ciepłych słów zarówno od przedsiębiorców, jak i ekonomistów można usłyszeć pod adresem... Białorusi. Przynajmniej oni, że wprawdzie system polityczny jest tam autorytarny, ale za to przepisy jasne. A pod wielkim znakiem zapytania stają teraz wszelkie inwestycje na Ukrainie, która

dobłą koniunkturę na rynkach Europy Wschodniej.

– Wschód odgrywa coraz większą rolę w polskim eksporcie. Odnotowujemy coraz więcej relacji handlowych, które ten trend potwierdzają. To naturalny rynek dla polskich firm, chociażby z powodu bliskości geograficznej nie ma wielkiej bariery językowej, co ułatwia nawiązywanie kontaktów handlowych – mówi Christophe Dubus.

Dane z elementarza

W elementarzu światowych przedsiębiorców – raporcie Banku Światowego „Doing Business” – najwyższej ocenianym w naszym regionie krajem, jako przyjaznym biznesowi,

wym, CIT wynosi tam 15 proc. I choć jest wyższy niż na Cyprze czy w Irlandii, to jest minimalne prawdopodobieństwo, by ten kraj został zaatakowany z tego powodu przez Francuzów (jak to mają w zwyczaju) czy wręcz Brukselę. Po przyjęciu euro Łotwa stała się nieco droższa, ale dla biznesu to kraj stabilny. Ostatni przydomek to „Łuksemburg dla ubogich”.

Na 45. pozycji w „Doing Business 2014” znalazła się Polska (3 „oczka” w górę). W naszym kraju zawstydzająco długo (dopiero 137. pozycja w tej kategorii) trzeba czekać na podłączenie do sieci. Katastrofą pozostaje system podatkowy (113. pozycja, gorzej o 9 niż rok wcześniej).

Nadal (116. pozycja) – i to mimo wielu obietnic poprawy

motoryzacyjnych, nie mówią już o tym, że ten kraj żyje przede wszystkim z eksportu samochodów. Jeszcze kilka lat temu słowacki system podatkowy uważany był za najbardziej przejrzysty. Tyle że były to czasy, kiedy finansami tego kraju rządził wicepremier, minister finansów Ivan Miklosz.

Węgry nadal osuwają się w rankingu: w 2014 roku są dopiero na 59. pozycji – o 5 niżej niż rok wcześniej, głównie z powodu narastającego zametu w systemie podatkowym (6 pkt w dół). Ochrona inwestycji (128. miejsce) praktycznie nie istnieje, a do tego jeszcze dochodzi kolejna bolączka – pozwolenia na dołączenie do sieci elektrycznej (112. miejsce).

dem: od zaczynania działalności gospodarczej (146. pozycja!) po system podatkowy.

Wreszcie Ukraina – na dalekiej 112. pozycji. Z tym że sytuacja poprawiała się tam dotąd w szybkim tempie. Tylko w ubiegłym roku kraj ten przesunął się o 25 pozycji do przodu. Dzisiaj, kiedy widzimy, co się dzieje na Ukrainie, mało kto myśli o robieniu biznesu.

Białoruś wyrasta na gwiazdę?

– Białoruś jest traktowana przez wielu przedsiębiorców jako brama do Rosji i Kazachstanu, ponieważ należy do Unii Celnej. I słusznie – mówi Adrian Branny, dyrektor generalny Poland Consulting.

westowała na Białorusi. – Ostatnio prezydent Łukaszenka krytykował urzędników państwowych i biurokrację za zbyt wolne tempo prac. Dodatkowo, teren właściwie całego kraju oprócz dwudziestu kilku miast został objęty specjalnym programem, który przewiduje dla firm lokujących tam inwestycje cały zestaw ulg podatkowych – dodaje Żuber.

Ale jednocześnie ostrzega: – Oczywiście są czynniki, które zagrażają stabilności prowadzenia biznesu w tym kraju. Przede wszystkim bliski kolejnej dewaluacji rubel białoruski, prawie 20-proc. inflacja, niska wydajność pracy, ukryte bezrobocie oraz obowiązek odsprzedawania państwu 30 proc. posiadanych dewiz – wymienia prezes firmy Pentegy. ■